

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 9. avgusta 1936.

ŠTEV. 32

Obletnica

Dokler ne bo izumrla ta človeška generacija, ne bo pozabljen spomin na svetovno vojno. Kljub temu, da je pred dnevi poteklo dvaindvajset let, kar se je spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo razširil v evropsko in pozneje v svetovno vojno, še niso zaceljene rane, ki jih je bojna vihra zasekala svetu, niso še pozabljeni grobovi milijon nedolžnih žrtev, ki so morale dati svoje življenje za sebične namene nekaterih mogočnejšev, ni še obledel spomin na junake, ki so s svojimi trupli zastavili pot v domovino, po kateri je stegnil tujec svoje roke... Z krvavimi črkami je napisana zgodovina od štirinajstega do osemnajstega leta. Zato bi morala sleherna obletnica teh zgodovinskih dni vzpodbujati starejši in mladi rod, da se zamislita v te dogodke, s katerimi se je začela kroititi zgodovina marsikaterega naroda. Dogodki v evropskem mednarodnem življenju nas silijo k temu, saj vidimo, da še danes, po osemnajstih letih, ko se je končalo človeško klanje, niso narodi preboleli tega političnega in socialnega potresa.

Vsa evropska sodobnost se še vedno suče okrog posledic svetovne vojne. Le majhen pogled v zadnje dogodke nam to potrди. Še je vsem v živem spominu, kako je Nemčija pregazila svojo mirovno pogodbo in kakšne posledice je skoro izzval njen korak. Njej je sledila Avstrija, ki se je kljub vsem obljubam oborožila. Turčija je zahtevala zopet neomejeno oblast nad Dardanelami, sedaj stopa v ospredje zopet Nemčija radi Gdanska in še z prikrito zahtevo, da se ji vrnejo kolonije. Borba narodov proti mirovnim pogodbam stopa baš sedaj v končno in najnevarnejšo razdobje. Pogled v bodočnost, skrb za svoj obstoj, težka mednarodna politična kriza, sili narode, da se otrsejo mirovnih pogodb, katere so smatrali za največjo oviro svojega napredka. Vse to bi bilo še razumljivo, nepojmljivo pa je postopanje onih držav, ki napenajo vse svoje sile zato, da bi postavili na svoje prestole zopet vladarje, ki so bili radi svojega vladarskega pohlepa povzročitelji svetovne vojne. Težnja posamez-

nih narodov, da bi zavladali nad drugimi narodi, je danes močnejša, kot je bila julija 1914.

Trenutni položaj mora navdati vsakega s skrbjo. Da je težavnejši in nevarnejši, ko kdaj prej, je vzrok v mednarodnih političnih nasprotij. K temu pa je pripomogla svetovna gospodarska kriza, ki je ustvarila medsebojno nezaupanje. Slabi gospodarski odnosi pa pospešujejo težke socialne zapletljaj, ki pogubanosno načenjajo države v svojem notranjem ustroju. Vojna in revolucija sta dve pošastni senc, ki že leta in leta ležita nad nemirno Evropo. Diplomati pa se za zelenimi mizami posvetujejo in posvetujejo, krojijo usodo ljudstva, tvorijo nove diplomatske fronte, ki jih zopet čez noč razdirajo, povzročajo nove zapletljaje in jih zopet skušajo ublažiti, dajajo svečane obljube in podpisujejo pogodbe, Evropa pa se vedno globlje pogreza v močvirje in čaka s strahom jutrnjega dne! Ali ni temu dovolj zgovorna priča prav Španija? Oboroževalna industrija dela noč in dan ter kopiči orožje. Dosegla je že tako višino in pogoltnila tolikega narodnega premoženja, da že iz tega preti nevarnost, da nekoga dne zarjove nov vihar nad našimi glavami.

Zdi se, da se narodi niso prav nič naučili iz strašnih in usodnih izkušenj prve svetovne vojne. Če bi usodo narodov odločeval zdrav razum in ne pohlep in mrznja ter druge slabosti človeške narave, bi morala pretekla doba od-

vračati ljudi od vojnega obračunavanja med narodi in državami. In kaj hočejo doseči z vojno? Mar mislijo, da bodo z mečem v roki, z opustošenjem in medsebojnem klanju uredili svet tako, da bodo vsi narodi zadovoljni? Tako so nekateri mislili tudi pred začetkom svetovne vojne. Doživeli pa so tudi konec te, videli so sadove, a kljub temu jih to ni izučilo ter še naprej silijo v propast. Zmaga ali poraz ne more spremeniti Evropo v domovino zadovoljstva in ne more odpraviti polno nerešenih in važnih vprašanj, ki bi v doglednem času zopet povzročila nove zapletljaje z vsemi posledicami. Tako bi morali imeti vojno vsakega četrto stoletja, da bi reševala vprašanja raznih narodov in uničevalo se bi komaj započeto delo onih, ki bi preboleli strašno krizo.

Evropski mir je nedeljiv. Nemogoče si je danes misliti, da se bi izbruh bojevanja omejil le na dva nasprotna si naroda. Države so tako povezane med seboj, da bi ena vojna napoved sprožila plaz pogubljenja na vse ostale evropske narode. Vsi enako tvegajo, zato vojna ne bi poznala ne zmagovalcev, ne poraženih. Spričo tega stanja je edina prava pot v bodočnost narodov, pot miru in sporazuma. Politika naše države je zgrajena na miroljubnih načelih, kar pa nas seveda ne sme ovirati, da se v sedanjem mraku, ki leži nad Evropo, ne bi pripravljali za enako odločno obrambo naših mej in naše svobode.

POLITIKA

Nj. Vel. kraljica je pred dnevi obiskala Cetinje. Oglela si je tamošnji samostan in muzej ter Of cirski dom, ki se nahaja v hiši, v kateri se je rodil pokojni kralj Ujedinitelj.

Stalni svet Male antante se bo sestal sredi meseca septembra v Bratislavi.

Izvršni odbor Jugoslovenske nacionalne stranke je soglasno sklenil, da bo stranka z vso aktivnostjo sodelovala pri občinskih volitvah in je v tem pogledu pripravila navodila za vse organizacije stranke.

Dolgoletni narodni poslanec Stjepan Zagorac je v starosti 68. let, umrl na Sušaku. Pokojni je bil dolga leta narodni poslanec v Hrvatskem saboru in v budimpeštanskem parlamentu.

Spričo prenizko odmerjenih kreditov je železniška direkcija v Ljubljani primorana odpustiti okrog 3000 pogodbenih in sezonskih delavcev. Obenem bo za dela na progah znižano število delovnih dni od dosedanjih 25 na 18 dni mesečno. Prizadeto delavstvo upa, da se mu bo posredilo doseči, da se ta namera ne izvede, ker bi bilo to na kvar tudi železnicam samim.

V Zagrebu zaseda tarfni odbor. Na seji je zastopnik zadržne skupine stavil predloge za znižanje železniške tarife za žito. Kakor se je izvedelo, zahtevajo zadržniki za pšenico 17 odstotno znižanje tarife.

Obsojeni narodni poslanci Arnautović, Dragiša Stojadinović, Vasilije

Trbić in Dragiša Milovanović, so bili prepeljani iz Beograda v kaznilnico v Sremski Mitrovici.

Za častnega predsednika omladine JRZ je bil soglasno in z velikim navdušenjem izvoljen narodni poslanec in bivši minister dr. Voja Janjić.

Mednarodni kongres nacionalistov se je začel v norveški prestolnici. Na kongresu sodelujejo zastopniki 32 narodov. Jugoslavijo zastopa senator Milan Popović, ki je predaval o jugoslovanski nacionalni misli in ureditvi države.

Na konferenci Davidovičevih prijateljev je g. Ribar dejal med drugim: „Izgleda, da hoče JRZ danes preizkusiti svoje strankarske sile v času, ko nimamo svobode tiska, organiziranih političnih strank, zakona o zborovanjih in društvih in tajnih volitev. Razumljivo je, da bo storila JRZ vse, da izbojuje pri občinskih volitvah svojo strankarsko zmago.“

Angleški kralj bo uporabil svoje počitnice za potovanje po Sredozemskem morju ter bo obiskal tudi našo obalo. Oglel si bo predvsem Dubrovnik. Jahto angleškega kralja bosta spremljala na potovanju dva angleška rušilca.

Predsednik francoske vlade Blum, bo v jeseni prišel v Beograd. Ta mesec pa bodo prispeli v našo prestolnico francoski finančniki in zastopniki gospodarskih krogov, da se informirajo o jugoslovanskem gospodarstvu.

Angleška nam je ukinila ugodnosti, ki nam jih je dala, ko smo začeli izvajati sankcije napram Italiji.

Voditelji JRZ narodni poslanec dr. Voja Janjić je na konferenci JRZ v Kraljevu podčrtal, da bratje Hrvati in Slovenci, karkoli zahtevajo tudi dobijo. Temu je sledil poziv vsem Šumadincem, naj se tudi oni zdramijo in zahtevajo svoje pravice!

Avstrijski hitlerjevci so uporabili zadnje sportne svečanosti za velikanske demonstracije za priključitev Avstrije k Nemčiji. Posebno hudo je bilo na Dunaju, kjer se je zbralo okrog 100.000 hitlerjevcev. Policija je aretirala mnogo razgrajcev.

Radi teh neredov je avstrijska vlada takoj preključila vse pomilostitve hitlerjevcev, kar je izzvalo v Nemčiji veliko razburjenje. Odnosaji med obema državama so se znova poostriili.

V Španiji še vedno divja bratomorna vojna. Po tednih neprestanih krvavih bitk, v katerih je padlo že nad 30.000 žrtev, še vedno ni odločitve, kdo bo gospodar v Španiji.

Vedno bolj se potrjujejo vesti, da tuje države zalagajo z vojnim materialom upornike in vladne čete, kar seveda še bolj podžiga medsebojno klanje. Rusi so baje poslali v Madrid celo nekega generala in več višjih častnikov, ki bodo vodili vladne čete.

Anglija in Francija bosta najbrže v španski državljanski vojni posredovali, če bi trajal sedanji teror še naprej. Posebno je v skrbeh Anglija radi Portugalske, s katero je dobra zaveznica in ki bi bila v veliki nevarnosti, če bi komunisti zavladali v Španiji.

Ko so hoteli v nekem španskem mestu vkrcati 85 nemških državljanov na dve nemški ladji, so napadli komunisti Nemce. Nemški mornarji so s strojnici preganali napadalce.

Španska vlada je odredila, da se zapleni vse zasebno premoženje upornikov, ki se bo uporabilo za kritje stroškov državljanske vojne.

Nemški narodni socialisti so baje že popolnoma izdelali načrt, kako bi nemška vojska zasedla Gdansko.

Med Anglijo in sovjetsko Rusijo je bil sklenjen pomorski sporazum.

Naša letina

Z letošnjo letino naš prekmurki kmet pač ne more biti zadovoljen. Žita so sicer v pomladi prav dobro obetala, pa je prišlo preobilno majsko in junijsko deževje, ki je vse upe našega kmeta, na dobro letino, podrlo. Druga leta je bilo v maju do 20 mm padavin, v juniju prav toliko, letos pa je bilo v maju 87 mm, a v juniju celo 116 mm padavin. To je bil glavni vzrok, da se je rž slabo oplodila in poglela. Zato so bili tudi pridelki rži slabi in so znašali komaj 400—500 kg zrnja na kat. oral. Rž je bila pre-raščena z grahorico, le škoda da ni bila to panonska grahorica, za katero vlada pri nas veliko povpraševanje in se plačuje do 4 Din za kg.

Boljše pridelke je dala pšenica, vendar so tudi ti pridelki pod povprečjem. Pridelki znašajo 600—700 kg zrnja na kat. oral. Vzrok je zopet isti kot pri rži: mnogo deževja, vsled katerega se je poglelo klasje. Najbolj-

še se je še obnesla beltinska selekcionirana pšenica, ki je bolj odporna proti poleganju.

Koruza bo po dosedanjem stanju dala še največ in bodo pridelki boljše kot v prejšnjih letih. Dobro kaže tudi krompir, seveda tam, kjer ni napaden po paležu. V splošnem je pri okopavinah pričakovati boljši pridelek kot prejšnja leta.

Sadje je v spomladi kazalo zelo dobro. Tekom junija pa se je začelo sušiti listje na sadnem drevju, napadeno je tudi pri škriplju, tako da bo letošnja sadna letina najmanj za 30 odstotkov slabša od lanske. To bo velik izpadek dohodkov zlasti za Goričko, kjer je skupiček za sadje skoro edini dohodek nekaterim posestnikom. Kakor v drugih krajih, je tudi pri nas pustošila peronospora po vinogradih in ugonobila listje in jagode, tako da tudi pri nas ni pričakovati ugodne vinske letine.

Krma pa je letos dobro obrodila ter so pridelki sena za 35 odstotkov večji kot druga leta. Živinorejci bodo letos vsekakor prišli na svoj račun. To leto je tudi pokazalo, da žita lju bijo bolj sušna kot mokra leta, ker so pridelki bili prej stalno večji kot letos.

Občinske volitve

Kakor je že znano, bodo letošnja jesen splošne občinske volitve, za katere vlada povsod največje zanimanje. Ker potekajo v jeseni 3 leta od zadnjih obč. volitev, ki so bile v naši banovini dne 15. oktobra 1933, izgleda, da bomo imeli v podeželskih občinah naše banovine volitve proti koncu oktobra ali v začetku novembra. V istem smislu je tudi govoril notranji minister g. dr. Korošec pri proračunski razpravi pred senatom. Vsakdo pa se vprašuje ali se bodo volitve vršile po sedanjem zakonu, kjer je predvideno javno glasovanje ali z tajnim glasovanjem. Notranji minister je izjavil: „Kar se tiče podeželskih občin, mislim predložiti narodnemu predstavništvu dopolnilni zakon, ker smatram, da je treba uvesti tajno vo-

litno pravico.“ V podkrepitev tega naj služi tudi izjava ministra dr. Behmena, ki je pred dnevi dejal: „Nove občinske volitve so važne za vse kraje brez razlike, ker bo imel narod prvič možnost, da svobodno glasuje.“ Iz te izjave aktivnega ministra pač lahko sklepamo, da bo glasovanje tajno, ker le tedaj more biti govora o svobodnih volitvah. Te izjave naših vodilnih politikov so seveda „Novinam“ tuje, ki v eni izmed svojih zadnjih številki že trdijo o javnih volitvah ter na dolgo in široko hvalijo ta način glasovanja kljub temu, da so še pred leti bruhale žveplo in ogenj na one, ki so ta zakon skovali. To jih seveda prav nič ne moti!

Volitve po občinah imajo nesporno v prvi vrsti krajevno gospodarski značaj, zato naj že sedaj volilci razmislijo kdo bo vreden njihovega zaupanja, komu bodo poverili nalogo, da prevzame usodo občine v svoje roke. Uverjeni smo, da se bodo ob tej priliki naše vrste strnile kljub temu, da nikogar ne bomo strašili s smrtnim grehom (ta recept prepuščamo Novinam!) in ne klical na njegovo glavo pogubljenja!

Soboški grad in park

Siednjič je tudi rešena zadeva glede Szaparyjevega gradu in parka. Mnogo se je razpravljalo o tem, čuli so se glasovi, ki so bili za in proti nakupu nekdanjih grofovskih objektov s strani soboške občine. Kamen spodtike je bila velika vsota, ki je strašila soboške meščane, ker so se bali nove davčne obremenitve. Bil pa je to prazen strah in danes, ko je banovina že potrdila nakup gradu in parka, ter se je že izvršil zemljknjižni prenos vseh objektov na novo lastnico občino Murska Sobota, je naša dolžnost, da osvetlimo dejanski stan.

Združene jugoslovenske banke d. d. in drugi so prodale park in grad, ter radgonski marof z vsemi pripadajočimi objekti za vsoto 2.150.000 Din. To vsoto bo občina odplačevala v dobi dvajsetih let, po trimesečnih anuitetah, ki se bodo obrestovala po sedem odstotkov. Potreben denar se bo dobil z odprodajo parcel in pa dose-

danje občinske hiše na Aleksandrovi cesti. Do sedaj se je razparceliral velik del parka ter je tudi že prodanih 29 parcel v vrednosti nad 1 milijon Din. Ostale parcele, za katere je tudi veliko povpraševanje radi ugodnih plačilnih pogojev, ki jih nudi občina (na 20 let), bodo dale tudi še 750.000 Din. Prav toliko bo dala odprodaja sedanje občinske hiše, ki bo gotovo našla kupca za to vsoto, saj leži prav dobro ohranjena stavba v središču Murske Sobote. Presežek pri razprodaji pa bo občina porabila pri adaptaciji gradu, kjer bo v bodoče nameščen občinski urad, sreski cestni odbor i. t. d. Občini pa bo pri vsem tem ostalo še 16 oralov parka, stavbišče za projektirano novo šolo in bolnišnico, 7 oralov zemljišča, kjer je sedaj strelišče, ter 7 oralov sveta pri radgonskem marofu z vsemi tamkajšnjimi objekti. Iz tega je razvidno, da je občina pri tem nakupu le pridobila in da nov dolg ne bo obremenjeval davkoplačevalce Murske Sobote. Zasluga za to gre poleg županu g. Hartnerju predvsem zastopniku Jugoslovenske udružne banke d. d. in drugi, g. ravnatelju Miheliču, ki je s svojo uvidevnostjo in naklonjenostjo pripomogel, da je Murska Sobota prišla v posest zemljišča, ki bo odločilno vplival za njen bodoči razvoj.

60 letnica škofa dr. Ivana Tomažiča

Pred dnevi je obhajal mariborski škof dr. Tomažič 60 letnico svojega rojstva. Visoki slavljeneč, ki je apostolski administrator za Prekmurje, slovi po svoji ljubeznivosti in priljubljenosti daleč naokrog. Sami smo bili že deležni vseh njegovih dobrin, ko je prišel obiskati naše kraje. Vzljubil je Prekmurje, kakor smo ga vzljubili mi, kot svojega najvišjega cerkvenega dostojanstvenika. Zato se tudi mi pridružujemo tisočericim čestitkam, ki mu prihajajo iz vseh krajev naše domovine k njegovemu življenskemu prazniku, z željo, da bi še dolgo vrsto let z uspehom vodil mariborsko škofijo.

KIPLING: 8 Toomai, ljubljenec slonov

Dobro je vedel, da so bili sloni okrog in okrog Kala Naga in da ni bilo mogoče spraviti ga iz izbrane družbe; radi tega je stisnil zobe in se tresel od hlada. V kedi so bile vsaj plamenice in kričanje, tukaj pa je bil popolnoma sam v temi, in enkrat se mu je zelo približal nek rilec ter se dotaknil njegovih kolen.

Tedaj je nek slon zatrobil in za njim je trobil cel zbor celih pet, deset strašnih sekund. Z drevja se je po nevidnih hrbitih vsula rosa, gosta kot dež in vzdignil se je zamolkel bobneč hrušč, iz početka ne posebno glasen, ki je bil malemu Toomaiu povsem neznan; hrušč je vedno bolj naraščal in Kala Nag je naenkrat vzdignil eno sprednjo nogo in zatem še drugo, ter jih dvigal ena dve, ena dve, tako nepretirano, kot kladiva v stopih. Sloni so sedaj cepetali in glas tega gibanja je bil podoben glasu bojnega bobna, na katerega tolčejo ob ustju kake vot-

line. Z drevja je kapala rosa, dokler je ni bilo več; bobnenje je trajalo dalje in zemlja se je tresla in zibala, tako da je mali Toomai vtaknil prst v ušesa, da bi si jih zamašil zoper tolik trušč. Vse skupaj je bil en orjaški trušč, ki ga je izpreletal po celnem životu, to cepetanje sto in sto orjaških nog po surovi zemlji. Enkrat, dvakrat je čutil, kako se je Kala Nag z ostalimi pognal nekoliko korakov naprej in zamolkli topot je prešel v glas mečkanega zelenja, a čez nekoliko trenutkov se je udarjanje nog po trdi zemlji zopet pričelo. Nekje v bližini je zavreščalo in zaječalo neko drevo. Iztegnil je roko in potipal skorjo, ali Kala Nag se je pomikal naprej, še vedno cepetajoč, tako da mali deček ni vedel, kje da je bil v jasi. Od slonov samih ni bilo nobenega glasu razen enkrat, ko sta dva, trije mladiči zacvilili hkratu. Zatem je slišal neko bunkanje in prerivanje, in trušč se je nadaljeval. Trajati je moralo celi dve uri in malega Toomaija je bolelo po celem životu. Vendar je po vonju zrak vedel, da se bliža zora.

Jutro se je prikazalo za zelenimi brdi v rahlobletem svitu in s prvim žarkom se je končal ves trušč, kakor da bi dnevna svetloba dala znamenje. Predno si je mali Toomai pregan vse brnenje iz ušes, celo predno je menjal svojo lego, ni bilo videti drugega slona kakor Kala Naga, Podminija in onega z grapami od vrvi, in nikjer po obronkih ni bilo ne znamenja ne šumenja ne šepetanja, ki bi pričalo, kam so izginili ostali.

Mali Toomai je strmel. Jasa, katero je bil videl, se je bila po noči razširila. Sredi nje je stalo več dreves, ali grmovje in džungelska trava ob straneh je izginila v večji meri. Mali Toomai je še bolj strmel. Sedaj je razumel tudi teptanje. Sloni so izceptali še več prostora, so pomandrili gosto travo in sočnatno trstje v dračje, dračje v vejice, vejice v drobna vlakna, vlakna pa v trdo prst.

„Wah!“ je dejal mali Toomai in oči so mu bile trudne. „Kala Nag, moj gospod, drži se Pudminija in pojdiva v taborišče Petersena Sahiba, sicer ti zdrknem z vratu.“

Tretji slon je gledal za njima, ko sta odhajala; zupahal je, se okrenil in jo mahnil svojo pot. Morebiti je spadal v zavod kakega majhnega domačega kralja kakih šestdeset ali sto milj daleč.

Ko je Petersen Sahib dve uri pozneje sedel pri zajtrku, so njegovi sloni, ki so bili tisto noč privezani z dvojnimi vezmi, pričeli trobiti in Pudmini je ves blaten do pleč prikrevsal v taborišče s Kala Nagom, ki so ga noge močno bolele.

Obraz malega Toomaija je bil bled in upadel, lasje so bili polni listja in premočeni od rose. Vseeno pa je poskusil pozdraviti Petersena Sahiba in je s slabotnim glasom zavpil: „Ples — ples slonov! Videl sem ga — umreti moram!“ Ko se je Kala Nag usedel, mu je deček nezavesten zdrknil z vratu.

(Se bo nadaljevalo.)

Mladina vsega sveta bo manifestirala za mir

*„Ustvarimo edinstvo živih, da
da ne bomo našli v skupnih krs-
tah edinstva in enakosti mrtvih.“*
(Politika)

Po vsem svetu, vseh deželah in vseh krajih se vršijo ogromne priprave za mirovni kongres v Ženevi. V Jugoslaviji so se že vršile konference: v Beogradu, (12. julija), kjer je bil izvoljen odbor, ki zastopa 83 društev. 29. julija je bila konferenca v Zagrebu, kjer so bili tudi zastopniki Srbije. Časopisi javljajo, da se Slovenci konference niso udeležili iz nepoznatih vzrokov. V kolikor smo informirani, obstoja že tudi v Sloveniji poleg osrednjega odbora v Ljubljani, tudi lokalni odbori v Mariboru, Ptujju itd. Vsekakor se zaveda vsak Slovenec, ki ne vodi pri tem kakšnih lastnih interesov, da moramo Slovenci stopiti že enkrat s tira svoje zgodovine, opustiti svoje nazadnjaštvo (ki ni krivda ljudstva samega!) in z naprednimi Srbi in Hrvati iti korake naprednih evropskih narodov. Zato odobravamo prizadevanja slovenske mladine, ki hoče biti v Ženevi dostojno zastopana.

Tihotapci

Puconskim orožnikom je nedavno padel v roke precejšen tihotapski plen. Orožniki so izvedeli, da je neka tihotapska družba razprodajala madžarski tobak po okolici, pa so šli v sredi noči na prežo. Kmalu so se v temi pripeljali trije kolesarji in ko so prišli v bližino orožnikov, so jih ti pozvali, naj obstanejo. Presenečeni tihotapci pa so zbežali s ceste v bližnji gozd, kjer je bilo nemogoče vsako zasledovanje. Na cesti so pustili svoja kolesa in vrečo tobaka, v kateri je bilo 500 zavitkov in pa košaro s 25 zavitki madžarskega pipnega tobaka.

Po evidenčnih tablicah na kolesih so orožniki kmalu izsledili tihotapce. Doma so iz Šalovcev in so radi svoje temne obrti bili že večkrat kaznovani. Eden izmed njih je priznal svoje dejanje ter izpovedal, da so tobak kupili pred dnevi od nekega trafikanta v madžarski vasi Urfalubi za 400 Din vrečo. V naši vasi pa so potem prodajali take vreče po 450 Din. Na našo stran so prehajali pri Ocinju, kjer so svoje vreče zmerom skrili v koruzi in navadno naslednjega dne šli po nje. Zdaj pa jih je zasačilo orožništvo in jim prekrizalo nadaljnje račune.

streljanje, ko bo čas. Zato priporočamo lovčema, da si to tekmo ogledajo, da si v svojem okolišju po vzoru Maribora uredijo lovska strelišča.

— **Ureditev Aleksandrove ceste.** Po ureditvi pešpoti ob Kolodvorski cesti, ki je res v kras našem mestu, so sedaj začeli z deli na Aleksandrovi cesti. Zaposlenih je več delavcev, ki izravnavajo pešpot od šole do Kolodvorske ulice, ter polagajo obrobne, tako da tudi ta del ceste dobiva dostojno lice. Res mnogo se dela za olepšavo našega kraja!

— **Prepovedan sestanek.** Na razna vprašanja, zakaj se ni vršil 2. avg. v M. Soboti sestanek za mirovni mladinski kongres v Ženevi, sporočam, da je g. sreski podnačelnik istega prepovedal „na podlagi § 25 zakona o društvih, shodih in posvetih, ker nasprotuje interesom javnega reda in državnih koristi. Proti tej odločbi je dopustna pritožba na kraljevsko bansko upravo v Ljubljani.“ Prepoved sem javil osrednjemu odboru v Ljubljani in naprosil, naj sami store potrebne korake. — Sklicatelj.

— **Vse občinske urade opozarjamo,** da se dobijo tiskovine za volilne in abecedne imenike, kakor tudi kandidatne liste ter občinski zakon za volitve v trgovini I. HAHN, M. Sobota.

— **Tečaj za krojaško in damsko pri krojevanje.** Združenje obrtnikov v M. Soboti namerava prirediti v kratkem tečaj za krojaško in damsko pri krojevanje. Kdor želi obiskovati tečaj, naj prijavi svojo udeležbo pri uradu Združenja obrtnikov v M. Soboti, vsak dan od 11. do 12. ure. Tečajev se lahko udeležijo tudi pomočniki in pomočnice. Za upravo združ. predsednik Szukitiš Štefan. 1

Gornja Lendava:

— **Blagoslovitev gas. doma.** V nedeljo 2 avg. se je tuk. gasilski četni izpolnil dolgoletni san, blagoslovil se je nov gasilski dom, ki so ga gasilci sezidali s svojim lastnim delom in žrtvami občanov. K tej slovesnosti je prihitelo veliko število naroda. Sosedne gasil. čete so bile častno zastopane. Svečanost so povzdignili tudi številni gostje, kakor: župni starešina in narodni poslanec g. Benko Josip, komandir orožniške čete major g. Narančič, župni tajnik g. Čeh Franc, okrožni inšpektor g. Bako, okrožni podinšpektor g. Obal in drugi višji funkcionarji gg. Poredoš, Klanjšček in Bac. Po večernicah se je razvila procesija proti gasil. domu, kjer so že bili postrojeni vsi gasilci, pričakujoč prečastito duhovščino. Neka učenka je v primerni deklamaciji pozdravila duhovščino in gasilce, nato pa je župni starešina zaprosil g. župnika, da izvrši blagoslovitev, kar je isti po intonaciji papeževе himne izvršil. Med petjem narodnih in nabožnih pesmi so se izvršili blagoslovitveni obredi. Po končani blagoslovitvi je spregovoril g. kaplan Škraban, ter predvsem povdarjal, da naj služi vse delo, ki bo prišlo iz tega ponosnega doma Bogu v čast, ljudem pa v korist. Nato je še spregovoril g. župni

starešina Benko, ki je gasilcem čestital in se zahvalil za njihov nesebični trud in jih vsodbujal k veliki ljubezni do svojega bližnjega. Vsikdar se naj vdano žrtvujejo, da prizadetemu članu človeške družbe nudijo pomoč brez plačila in hvale. Gasilski dom je nato g. Bako podal v lepem srce segajočem govoru, gasilski čete. Načelnik čete je prevzel dom z objubo, da ga bo četa zvesto čuvala in uporabljala le v svoje namene. Pozval je prisotne, da nazdravijo s živio kllici starosti gasilstva Nj. Vis. kraljeviču Tomislavu. Zahvalo je izrekel tudi mecenu g. Hartnerju Gezi, ki je velikodušno odstopil brezplačno ves prostor, kjer stoji gasilski dom. Končno so spregovorili še gg. Bako, Bačič Franc, banski svetnik in šol. upravitelj Beloglavec. Vsi so povdarjali, da naj bo ta dom, ki ne bo samo v čast in ponos gasilcem, ampak vsej Gorički, simbol ljubezni, vztrajnosti in sloge. Drž. himna je zaključila vso impozantno slovesnost.

DOPISI:

— **Cankova.** Pred dnevi se je zaročil tukajšnji trgovec g. Vogler E. z učiteljico na tuk. šoli gdč. Vaupot Helo. Mlademu paru, ki uživa vseplošno priljubljenost in spoštovanje, naše iskrene čestitke in mnogo zadovoljstva v bodočnosti!

— **Križevci.** Dne 2. avgusta sta se tukaj zaročila gdč. Logar Draga in g. Podlessek Jože, obč. delovodja v v Mačkovcih, Agilnemu sokoškemu paru naše iskrene čestitke!

!! 13. IX. 1936 !! TOMBOLA

— **Sprejem učencev na banov. kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu.** Novo šolsko leto celoletne šole se prične 15. septembra 1936. Sprejme se 30 učencev. Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vsi oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih starišev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji. Lastnoročno pisane prošnje, kolkovane z Din 5.— je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 15. avgusta 1936. Prošnji je priložiti: krstni list, domovalco, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o navedenosti pri onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo starišev odnosno varuha (kolek 2.— Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava starišev ali varuha (kolek 2.— Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji. Starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Oskrbnina znaša od 25.— do 300.— Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit, katerega so oproščeni učenci — absolventi

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Adaptacija gradu.** Na zadnji občinski seji je bilo sklenjeno, da se bo takoj pričelo z adaptiranjem gradu, v katerem bodo v bodoče nameščeni občinski urad, sreski cestni odbor, davčna in katastarska uprava, ter financa. Predvsem se bo napeljala elektrika in vodovod in uredile sobe, da bodo odgovarjale svojemu namenu. Sedanji zimski vrt bo preurejen v kino dvorano, seveda če se bo za to našel ponudnik, ki bo vzel prostor v najem. Govori se celo o ureditvi „Grajske kleti.“ Najbrž pa je to melodija daljne bodočnosti. Z adaptacijo gradu pa postane pereče vprašanje 19 družin, ki so do sedaj stanovale v poslopju in katerim je s prvim septembrom že odpovedano stanovanje. Nekateri so res našli že stanovanja, a ostalo je še nekaj družin, ki si ne morejo najeti potrebnega bivališča. Kaj z njimi? Na cesto se jih ne more postaviti. Občina bo pač morala potrpeti toliko časa, da se bodo izpraznili in preuredili prostori v privatnih hišah v katerih se sedaj nahajajo uradi, katere se namerava preseliti v grad. Rešitev ne sme biti enostranska, temveč mora obe strani zadovoljiti. To je naše mnenje!

— **Protituberkulozni dispanzer** začne, dne 13. avgusta zopet redno poslovanje.

— **Prekmursko muzejsko društvo** naznanja, da se bo vršil ogled cerkve v Turnišču dne 18. avgusta ob 8. uri; če bo slabo vreme, pa 20. avgusta ob 8. uri.

— **Popravni izpiti na drž. realni gimnaziji** v Murski Soboti se bodo vršili po sledečem razporedu: 25. avgusta ob 8. uri pismeno iz sloven-

ščine za redne učence in privatiste; privatisti pišejo istega dne še srbohrvaško, oziroma francosko, nemško in matematično nalogo. Redni učenci ustno: 26. avgusta ob 8. uri I.a in III.a; ob 15. uri II.a in III.b; 27. avg. ob 8. uri II.b; ob 15. uri I.b. Privatisti bodo delali ustne popravne izpite 28. avg. od 8. ure dalje. Popravni izpit nižjega tečajnega izpita se bo vršil 29. avg. od 8. ure dalje za redne učence in privatiste. Vsi učenci morajo biti ob določeni uri na zavodu. Vpisovanje bo za I. razred 2. septembra, za ostale razrede pa 3. septembra; oba dneva od 9. do 11. ure. Enak razpored je tudi na oglasni deski v gimnazijski veži. Ravnateljstvo.

— **Prekmurskim lovčema!** V nedeljo, dne 9. avgusta priredi lovsko društvo v Mariboru celodnevno strelsko tekmo v okvirju Mariborskega tedna. Opozarjamo lovce na to tekmo, da se je udeležijo vsaj kot gledalci. Že dolgo prednjači Maribor v naši državi v lovskem streljanju, iz cele države prihajajo že več let lovci, da se tam merijo med seboj v tej spretnosti. Le kdor se že pred pričetkom lovske dobe vežba v streljanju na mrtve figure živali, da jih pravilno zadene, bo tudi na lovu pravilno streljal in tudi pogodil divjačino tako, da se ne bo slabo zadeta mučila še cele ure, včasih tudi dneve, in potem žalostno poginila, le tak je pravi lovec. Ni dovolj, da gre s puško v revir in tam strelja, kar mu pride pred cev, streljanja se mora že naučiti. V drugih naprednejših državah so celo uvedli obvezne izpite za take, ki hočejo postati lovci, in le tisti smejo tudi na lov, ki so ta izpit z uspehom prestali. Tudi naše društvo namerava uvesti vežbalno

dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkratu se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku.

Sportklub AUSTRIA, Graz v Murški Soboti.

Na Aleksandrovem stadionu bo v nedeljo, dne 9. avgusta ob 16 30 (1/2 5 uri) mednarodna nogometna tekma med enim najboljših amaterskih moštev Avstrije, prvorazrednim klubom "Austria" iz Graza in med domačo SK Muro.

Gostovanja prvorazrednih klubov so vzbudila pri nas vedno veliko zanimanje, zlasti ker so taka gostovanja v Murški Soboti zelo redka.

Za to prireditve se pričakuje rekorden obisk, kar je razumljivo, saj je Sportklub Austria moštvo, ki je s svojo lepo igro navdušilo gledalce povsod, kjerkoli je gostovalo. Gotovo je, da bodo tudi v Murški Soboti prišli na račun vsi prijatelji nogometa.

Ker je gostovanje tako odličnih moštev zvezano z velikimi izdatki, prosimo cenj. občinstvo, da posesti prireditve polnoštevilno, saj je vstopnina normalna.

SOKOL

Pozivamo vse br. in sestre, ki so se že prijavili za izlet v Šibenik, da se zglasijo do 8. VIII. 1936 pri s. Požar - Zdenki (pisarna - odvetnika - dr. Vadrnala). Do istega dne se sprejemajo istovrstne tudi še nove prijave.

Zdravo!

Uprava s. d. M. Soboti.

KMETIJSTVO

Kmet. ref. lag. Patkovšek:

Gospodarski načrt za pospeševanje kmetijstva v Prekmurju.

B. II. Gospodarski načrt po posameznih panogah za prva leta in za pozneje.

2) Belgijci so za sedanje razmere in potrebni tudi tod že pretežki. Zato naj se ali v večjo enotnost pasem v banovini tudi tod vpelje žrebce norike, ali pa radi enotnosti s soslednimi kraji Hrvatske tamkajšnji lažji tip belgijsca. Ker je v kraju tudi že precej lažjih kobil, se potem po popisu teh dodeli vsaj dva Noniusa.

3) Za odrejo odbranih rodovniških žrebčkov se bodo moralo dati potrebne večje nagrade, za stalnost teh naj se pa vpeljejo potrebni fondji iz prispevkov države, banovine, sreskih kmet. odborov in enega dela v to švrho zvišane skočnine Govedoreja.

1) V splošnem ostanejo dosedanje začitane smernice, ki so dobre, le potrebno bo uvesti še več sistema, da se bo dražji originalni material ter boljši plemenjaki res izrabljali za A krave, od katerih se bo sigurnejše odredjalo plemenjake. Tako more

najboljši plemenjak služiti tudi za več bližnjih organizacij.

2) Za vzrejo dobrih bikcev se bo pa moralo enako kot za konjereje ustanoviti potreben fond za dajanje nagrad, ker poznejše slučajno nekoliko boljše plačevanje na plemenskem sejmu še ne zadostuje, da bi se odgajal res odgovarjajoč material. S tem bo omogočeno, da ne bo treba trajno kupovati skoro za vse organizacije bikov originalcev, od katerih se ponekod še skoro ničesar ni odredilo za plemo.

3) Potrebno bo sčasom tudi zabraniti pripuščenje preslabega ženskega materiala, posebno jetičnih krav.

4) Že započeto tuberkuliniziranje in izločevanje jetičnih krav vsaj pri selekcijskih organizacijah, se bo moralo strogo nadaljevati, da se bo od rejala samo zdrav zarod.

5) Potrebno bo ljudje pridobiti s propagando da bodo redili raje manj, pa boljše živali, ter te tudi boljše krmili po zimih, ko se zlasti ženske plemenske živali tako zapuste. Ob nepravem pojmovanju namena silosev je zgraditev teh po večini le pomnožila po hlevih že itak veliko število slabotnih živali, mesto da bi silosi pripomogli k boljši prehrani.

Svinjereja. 1) Potom posvetovalne službe se bo moralo doseči boljše ureditev in boljše čiščenje svinjakov, da številne bolezni ne bodno tako redno decimirale že itak za razmere prenikzo stanje prašičev. Mnogi si ne upajo držati večjega stanja radi trajno ponavljajočih se nalezljivih bolezni. To bi pripomoglo tudi k hitrejšemu prevladanju plemenite pasme.

2) Že vpeljano licencovanje mršacev naj se ohrani, le strožje se mora nastopiti proti nelicenciranim. Da bo boljše sodelovanje gospodarjev samih na izboljšanju svinjereje, bo potrebno pri selek. organizacijah vpeljati tudi vsaj za nekaj boljših rejcev rodovnike ter organizirati manjša rejška središča med člani samimi. Potrebno je pa za te izdati potrebne pravilnike.

3) Za Prekmurje, kjer je že precej razvito odrejanje za beken za angleško ter je potrebno, da se to še bolj spopolni, sta najprimernejša srednji in veliki jorkšir.

Perutinarstvo. Izvoz jajc in perutnine je bil že pred vojno precej velik in je tudi sedaj precejšnji. Zato se mora tudi tej panogi posvetiti še več skrbi. Štajerska kokoš, ki se prav dobro obnese, naj se polagoma vpelje kot edina priznana pasem, ter naj se zato širi sistematično po okoliših. Zato naj se tam kjer je že dovolj štajerk, zabrani tuje peteline, posebno ker se iz oddanih valilnih jajc izvajajo dovolj potrebnih petelinov. Sedaj pa tuji petelini zopet uničujejo delo in stroške za vpeljavo štajerke.

Čebelarstvo. Kot kaže praksa se tudi tod žnidaržičev panj prav dobro obnese. Radi enotnosti pa tudi, da bi se lažje uničevale in manj širile kužne bolezni, se mora ta panj s propagando bolj razširiti, zato naj bi se eventualne podporne dejale organizacijam, ki splošno vpeljejo te panoge.

Po Goričkem bo pa potrebno bolj pospeševati širjenje čebelarstva že v interesu razvijajočega se sadjarstva samega.

3) Sadjarstvo. 1) S propagando in prispevki bo potrebno po Goričkem in v odgovarjajočih legah lendavskih goric posaditi še na stotisoče sadnega drevja, da bo postala to res sadna pokrajina, kot odgovarja zemlji in legi. Najprimernejše bo združiti zakonito zabranjeno in uničevanje smarnece s prispevki v sadnem drevju stopnjama po okoliših. S tem ne bo prepoved

vznemirjala tako duhove, ako dobe prispevke za sadno drevje.

2) Radi krajevno ugodnega izvoza, se mora strogo odrediti sajenje tržnega blaga po določenem ožjem sadnem izboru, t. j. kanadke, jonatan, londonpeping, kot glavne ter boskoop, zlata parmena, krivopecelj, šarlamovski in kardinal kot stranske sorte, ki vse dobro uspevajo.

3) Potrebna je večja propaganda za uporabo sadja za dom, jabolčnika mesto vina direktorjev ter uporaba suhega sadja za lažjo prehrano siromašnega prebivalstva, posebno če se ustavi zunanji zaslužek. Tudi po ravni navadne sorte dobro uspevajo, zato se bo moralo tudi to okrog domov posaditi več ter propagirati postavitev društvenih ali združenih sušilnic.

4) Po Goričkem bodo posebno še potrebna primerna skladišča za izvoz no sadje.

(Se bo nadaljevalo.)

Premovanje konjev za oba sreza bo 7. septembra v Beltincih pri cerkvi. Pri premovanjih se bodo sprejemale v rodovnik sposobne kobile in žrebeta. Kateri ima kobilo, ki je že imela eno žrebe, jo naj pripelje pred komisijo in če bo odgovarjala, se jo bo vpisalo v rodovnik. Rodovniške kobile so oproščene vojaške službe. Nadaljevala se bo tudi akcija za vzrejo plemenskih žrebcev. Za to se bodo izbirali prvostani žrebčki od rodovniških kobil. Premovanje in odbira za rodovnik pa bo samo za mrzlokrvne konje.

Banov. plemenski žrebec tukajšne reje se da v oskrbo dobremu konjerejcu v jeseni. Pogoji običajni. Reflektanti se naj zglasijo pri sreskem referentu.

Premovanje rodovniške živine v okviru tukajšne Zveze selekcijskih društev bo to leto pri sledečih selekcijskih društvih: 19. avgusta v Struškovičih, 20. avgusta v Predanovcih, 21. avgusta v Kupšincih, 22. pa Vučji gomili, 9. septembra v Bogojini, 10. v Beltincih, 11. pa v Dolini, 15. septembra v Ljutomeru, 16. pa v Križevcih pri Ljutomeru. Začetek vsakokrat ob 8. uri. Na premovanje bo prignanih 33% od vseh v rodovne knjige vpisanih krav pri naši Zvezi.

Dr. Maček je pridelal jetos na svojem posestvu v Kupincu 6 in 1/2 metra pšenice in rži in po 7 metrov ovsu na plug in to radi tega, ker je zboljšal zemljo z apnom. Tamošnja zemlja pa ni posebno ugodna za žitarice, zato se peča dr. Maček bolj z rejo živine in mesnatih svinj. Vsakemu kmetu je priporočal, da si zgradi silos. V Kupincu je zgradil dr. Maček dva velika silosa, kjer lahko ensilira

nad 10 vagonov skvašene krme. (Po Privrednem listu).

Na vrtnarski razstavi na Velesejmu v Ljubljani bo zastopano tudi rano sadje: poletna in jesenska jabolka, jesenske hruške žlahtnih sort, breskve srednje poznih sort, slive, češplje in namizno grozdje. Od vsake sorte bo treba okrog 2 kg. Vse sadje mora biti skrbno obrano in odbrano po debelosti. Da bo na tej razstavi zastopano tudi Prekmurje, vabimo naše sadjarje, da se te razstave s svojim sadjem udeležijo. Za razstavo namenjeno sadje prinesite do 18. avgusta kmet. referentu, ki ga bo potem odpremil v Ljubljano.

V najem se da v Nemšavcih, ob glavni cesti blizu Murske Soboti, vila z gospodarskimi poslopi in z velikim vrtom pod št. 42. Pojasnila da Rakoci Ivan, šol. upravitelj v Gomilici.

Manjši obrtnik se želi poročiti z gospodično, domačinko, ki živi v Franciji in ima voljo priti na srednjo kmetijo. Imeti pa mora nekaj kapitala. Pisma s sliko naj se pošljejo na upravo Murske Krajin v M. Soboti.

VABILO.

XV. redni občni zbor PREKMURSKÉ POSOJILNICE F. Z. Z. O. Z. v M. Soboti

ki se bo vršil v nedeljo, dne 23. avgusta 1936 ob 10. uri v posojilniški pisarni.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora.
 2. Poročilo načelstva o poslovanju in računskem zaključku za leto 1935.
 3. Poročilo nadzorstva o pregledu, poslovanju in računskem zaključku.
 4. Sklepanje in odobritev rač. zaključka in podelitev razrešnice.
 5. Sklepanje o dodelitvi čistega dobička.
 6. Volitev načelstva.
 7. Volitev nadzorstva.
 8. Slučajnosti.
- Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši čez pol ure drugi občni zbor v istih prostorih z istim dnevnim redom, ki sklepa brez ozira na število zastopanih članov. Načelstvo.

Stanovanje 1-2 sobi, kuhinja in shramba, kakor tudi opremljena soba z zajutrkom se odda za 200 Din. Poizvedbe v Prekmurški tiskarni.

Z 15. avgustom se da v najem stanovanje z kuhinjo in s shrambo ter z vsemi priključniki. Poizve se v Lendavski ulici št. 11.

Naznanilo.

Conjenemu občinstvu se naznanja, da se je otvorila v M. Soboti, na Aleksandrovi cesti št. 17. (poleg trg. Bate) podružnica že dolgo tet poznane konfekcijske trgovine pod imenom WEISS ŽIGA v Dolnji Lendavi.

Kdor želi kupiti AVTO naj kupi voz znamke

ADLER

Najbolji Najelegantnejši

Najbolji ekonomičen Najsolidnejši